

דברי תורה, חיזוק, שמחה וסיפורי צדיקים

ויהי בשלח פרעה את העם - לרבות ערב רב ואיקטורין ששלח עמהם. חזקוני

...וזו היא כוונת אמרם ז"ל (פסיקתא זוטרתא ואתחנן ו' י') 'והיה' לשון שמחה בכל מקום, וכל 'ויהי' איכא הכי ואיכא הכי (מגילה י' ע"ב). וכו': ספר אהבת שלום - פרשת שמיני

עוד ירצה על דרך אומרם ז"ל (זהר ח"ב מ"ה ב') כי כל מקום שיכנה ישראל בשם עם ירמוז על ערב רב, ולזה תמצא בענין זה לפעמים מזכיר שמם העם ולפעמים מזכיר בני ישראל דכתיב וחמושים עלו בני ישראל וגו' הרי זה מראה באצבע כי העם לא מבני ישראל המה. ואמרו ז"ל (שמות רבה פמ"ב) כי השחתת ישראל במדבר זה הוא סיבתו, הם אמרו נתנה ראש וגו', הם אמרו עשה לנו וגו', וזה הוא אומרם ויהי צער גדול לשונאיהם של ישראל בשלח פרעה את העם פירוש ערב רב ששלחם את פרעה לא ה' ברוך הוא הוציאם כי לא בא אלקים לקחת לו אלא גוי גדול נחלתו יתברך אלא פרעה שלחם, וטעמו היה לכוף את ישראל לשוב מצרים, והם מצאו מקום להדבק בישראל וסובב בתכליתם צער לישראל כנזכר. ולדרך זה ידויק על נכון אומרם ולא נחם אלקים כי קרוב הוא פירוש קרוב הוא לרמוז העם מקרוב בא ואין לו חוזק בקדושה. או קרוב הוא להרשיע ויסובב רעה גם לישראל והרעה היא כי אמר וגו' פן ינחם בראותם, וידויק על נכון אומרם ולא נחם בתוס' וא"ו בתחלת ענין לומר כי זה נוסף על כמה צער שגרמו להם הרמוז בתיבת ויהי וגו' ועוד להם ולא נחם: אור החיים הק'

וחמושים עלו בני ישראל. ועל זה אמר אדמו"ר מקראשנעוויץ זצ"ל בשם כ"ק אדמו"ר הרבי מפרשיסחא זצ"ל יודען ברויכען צו גייען למעלה מעלה "עלר" גייען ארויף עכל"ק ודפח"ח והמב"י: ספר שיח שרפי קודש

דבר אל בני ישראל וישבו. שמעתי מפי חסיד ישיש א' מחסידי הה"ק הכהן הגדול מאלכסנדר זצ"ל עה"פ דבר אל בני וישבו כתוב בזה"ק בעתיקא תליא כו' אמר הה"ק הלשון עתיקא לשון העתיק ממקומו אוועק ריקען פינ דיא טבע בזה תליא מילתא, והבן, (ואולי יש להבין מעט באם שהם יהי' יוצאין מדרך הטבע, ג"כ יהי' נעשים להם נסים חוץ לדרך הטבע): ספר שיח שרפי קודש

העליתם את עצמותי מזה אתכם. החי' הר"מ זצ"ל הי' אומר שלשה רגלים נקראים רגלים אשר עליהם העולם עומד והמה כנגד קנאה, תאוה, כבוד, אשר כל העולם נטבעים בהם, וכל אחד מהרגלים הוא כנגד אחד להסיר, ובכל אחד יש כל הג', וזה הוא אסרו חג בעבותות עבות הוא מג' והחג נצרך לאסור בעצמו ובלבו, שאל"כ במה לאסור, והי' מסיים השבע השביע את בני' כו' פקוד יפקוד וכו' והעליתם את עצמותי מזה אתכם שבכל עת פקודה דהיינו בחגים שמתפללים פקדנו בו להעלות כל אחד אתו מעצמות יוסף דהיינו שמירת הברית שהכל תלוי בו: ספר שיח שרפי קודש

והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאוד. ויצעקו בני' אל ד', מחמת שישראל הי' רואים שיש להם יראה אחרת משום זה ויצעקו, והבן: ספר שיח שרפי קודש

שהיו מהלכין במדבר שני ארונות ארון השכינה וארוננו של יוסף והיו האומות שואלים מה טיבו של ארוננו של מת עם ארון חי העולמים והשיבו להם קיים זה מה שכתוב בזה שיוסף קיים כל עשרת הדברות וכו', וסמך זה למה שנאמר וחמושים עלו בני ישראל מזוינים וכלי זיין שלהם הוא ארון הקודש שהיה הולך עמהם במלחמה, ותינח אחר מתן תורה אבל קודם מתן תורה איך עלו חמושים הלא עדיין לא היה הארון הקודש עמהם, על כן אמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי ארוננו של יוסף היה דומה כאילו היו חקוקים בו כל עשרת הדברות:

דבר אחר, לפי שראה משה שה' יתברך הסיבם דרך המדבר ים סוף וחשב משה שאם אולי יעכב עליהם הים אז יקרע להם בזכות יוסף, כמו שלמדו חז"ל (שוחר טוב תהלים קי"ד) מן פסוק הים ראה וינס (תהלים קי"ד ג') מה ראה עצמותיו של יוסף שנאמר בו וינס ויצא החוצה, וטעמו של דבר בארנו למעלה בפרשת וישב (בראשית ל"ט י"ב):

וחז"ל (סוטה י"ג א') דרשו על משה פסוק חכם לב יקח מצוות (משלי י' ט') שכל ישראל נתעסקו בביזה והוא נתעסק במצוות, רצו לתרץ יתור לשון עמו שבא למעט עסק ביזת מצרים, כי הממון קנין שאינו דבק עמו כי לא ירד אחריו כבודו, אבל מה שהאדם מסגל מעשים טובים בעולם הזה הוא הדבר הדבק עמו בעולם הזה ובעולם הבא, לכך נאמר ויקח משה את עצמות יוסף עמו. ואולי לכך עסק דוקא במצוה זו עכשיו להיות לישראל כמזכיר את יום המיתה, כי בסיבה זו לא יהיו כל כך להוטים אחר הביזה בזכרם כי יעזוב לאחרים חילו ולא ירד אחריו כבודו: כלי יקר

יזהר לומר פסוקי דזמרה בשמחה ובטוב לבב, ובפרט שירת הים כי זהו שלימת הנפש: סדר היום להרה"ק ר' אשר מסטאלין

ויקח משה את עצמות יוסף עמו. סמך ענין זה לפסוק שלמעלה וחמושים עלו בני ישראל, לפי שמסיק בילקוט פרשה זו (רמז רכ"ז)

על התורה ועל העבודה

בהגאולה של עתה. זהו שאמר באז חטאתי דמקודם התרעם על כובד השיעבוד ועכשיו אני אומר שירה באז פירושו דאני אומר השירה גם על אז דהיינו על השיעבוד הקדום כמו על הגאולה של עכשיו, וזהו שאה"כ בתהלים (ק"ח) אודך כי עניתני ותהי לי לישועה כי אני נותן לך הודיה על העינוי הקודם דע"ז באה לי הישועה ונתקדש שמך ברבים על ידי ועל שניהם כאחד אני מודה לך ושניהם כאחד טובים: ספר בית הלוי

כי בשירת הים יש הכל מה שהיה ומה שעתיד להיות וכל הענינים שצריך האדם הכל נכלל בשירת הים. ואמר אם יאמר האדם שירת הים בכל לב ובמסירת נפש כל א' לפי מה שהוא יתוקן כל עניניו בגוף ונפש: בית אהרן צ"ג ד'

ויאמרו איש אל אחיו מן הוא. שמעתי שפ"א פגע צדיק אחד בהה"ק הר"ר דוד ז"ע מלעלוב בעת חזרתו מהנסיעה מהה"ק הרבי מלובלין זצללה"ה ושאל אותו מה ד"ת אמר הרבי הק"י ז"ע מלובלין והשיב לו שאמר מה שהתורה קורא את המן. על שם כי לא ידעו מה הוא, הנה המן הי' דבר רוחני וכל שאכלו הי' נתעלה ביותר מידי יום ביום עד שלמחרתו לא הי' מכיר את חבירו, ושאל עליו מן הוא, כלומר מי הוא זה כי לא הכירו כי נתעלה ביותר, ואמר הה"ק הרבי מלובלין ז"ע יש כאן אברך אחד אשר הולך וחוזר בין האילנות, שאין שום אחד מכירו, ולמחרתו ישאלו עליו מי הוא, והלכתי בעצמי לראות. מי הוא ההולך בין האילנות וזה הי' הה"ק הר"ר בונם זצללה"ה מפרשיסחא: ספר שיח שרפי קודש

ויבא עמלק וגוי להיות שנתעצלו בתורה שנמשלה (תענית ז') למים ולאש דכתיב (ירמיה כ"ג כ"ט) הלא כה דברי כאש, ולא נתעסקו במלחמתה של תורה, לזה הענישם בצמאון, כנגד בחינת המים, ובאש, המלחמה של עמלק: אור החיים הק"

ת"ר בו ביום דרש רבי עקיבא בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה וכיצד אמרו שירה כגדול המקרא את הלל והן עונין אחריו ראשי פרקים, משה אמר אשירה לה' והן אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והן אומרים אשירה לה' רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר כקטן המקרא את הלל והן עונין אחריו כל מה שהוא אומר משה אמר אשירה לה' והן אומרים אשירה לה' משה אמר כי גאה גאה והן אומרים כי גאה גאה רבי נחמיה אומר כסופר הפורס על שמע בבית הכנסת שהוא פותח תחילה והן עונין אחריו. במאי קמיפלגי רבי עקיבא סבר לאמר אמילתא קמייתא ורבי אליעזר בנו של ר"י הגלילי סבר לאמר אכל מילתא ומילתא ור' נחמיה סבר ויאמרו דאמור כולהו בהדי הדדי לאמר דפתח משה ברישא. וכו': תלמוד בבלי מסכת סוטה דף ל' ע"ב

שבו איש תחתיו כו' ביום השביעי. בזוה"ק פי' תחת עול מלכות שמים. כי בש"ק מתגלה מלכותו ית' שהכל ממנו. והוא בחי' מקומו של עולם. שעש"ז נק' הקדוש ברוך הוא מקום. וזה אל יצא איש כו'. והנה יום ש"ק קדוש לה'. אף כי לכאורה השביעי מדרגה אחרונה מששת ימים הקודמים. אך היא הנותנת. שששת ימים עליונים במעלה. ולכך נתלבשו בעוה"ז בלבושים ובמלאכה גשמיית ג"כ. אבל בש"ק מתגלה בו הארת יום השביעי בעצמו. ולכך צריך לשבות מכל מעשה. רק להיות בטל לשורש החיים שהיא הארה עליונה. וכ"כ בזוה"ק יתרו מיני' מתברכין שיתא יומין. וכ' שבת לא יהי בו. כיון דלא אישתכח מנא כו' מה ברכתא כו' ע"ש. והתירוץ כנ"ל כי ש"ק לא שייך הכנה גשמיית. וחול מכין לשבת. ושבת נותנת ברכה לכל ימי החול. שיוכלו להתדבק בימים העליונים בשורשם ע"י יום השביעי כנ"ל. וזהו ויברך ויקדש שנותן ברכה ודביקות לכל הימים כנ"ל: שפת אמת שנת תרל"ב

המכוין בשירת הים בכל יום לאמרה בקול ובשמחה רבה כאלו אותה שעה יצא ממצרים, מוחלין לו כל עוונותיו, שהרי אמרו במדרש ויסע משה את ישראל מים סוף שהסיעם מעוונותיהם, שנמחלו העוונות ע"י השירה שאמרו, והנה אחר שצונו ה' לומר שירה זו בכל יום כדכתיב ויאמרו לאמר, וכדכתב רשב"י שרצה לומר שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה, ודאי כח סגולתה כל יום כשעה ראשונה למהדרין: ספר חרדים מצות התשובה פ"ז

אז ישיר משה. איתא במדרש (שמו"ר כ"ג ג') אמר משה באז חטאתי שאמרתי (שמות ה') ומאז באתי לדבר אל פרעה הרע לעם הזה באז אני אומר שירה. ולהסביר קצת הכוונה בזה המאמר דמה תיקון הוא זה השירה נאמרה באותו תיבה לשון שאמר מקודם. רק הענין דהנה מי שהוא בצער חלילה והקב"ה עוזרו ומצילו ונותן להקב"ה שבח והודיה על הטובה שעשה לו, יש בזה שני אופנים וחלוקים הם הרבה. אם עיקר שמחתו של האדם ומה שמשבח לשמו יתברך הוא רק עבור טובתו שקיבל והצלתו מהצער הרי לא יוגדל שמחתו יותר מאלו לא היה לו צער מקודם ועיקר שמחתו הוא רק על ההצלה ולא על הצער שמקודם דבו לא ישמח כלל. אבל השירה שאמרו משה וישראל אז לא היה עיקר שמחתם על זה שניצולו מיד המצריים רק עיקר שמחתם היה ע"ז שזכו להיותם הכלי חפץ אשר על ידם נתגדל כבודו יתברך ועל ידי הצלתם ממצריים נתפרסם שמו וכמו שאמרו בהתחלת השירה אשירה לה' כי גאה גאה. וא"כ הרי השירה נאמרה גם על השיעבוד הקדום כמו על הגאולה דאלמלא השיעבוד לא היה מקום להגאולה ושמחו בהשיעבוד הקדום כמו

חמשה עשר בשבט

ר"ה לאילן, לא אמר לאילנות כמו באינן, יש לרמז מה שקבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג כשר יפה ומהודר שיומין השי"י בעת המצטרך למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות [רש"י ר"ה יד ע"ב ד"ה הואיל], והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל האדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה, שזדמן לו השי"י לעת המצטרך את הפרי עץ הדר, והנה תפלתו תעשה פירות, והו שרמז התנא באומרו לשון יחיד לאילן, להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה: בני יששכר - שבט - מאמר ב' ב'

בס"ד יצא לאור מחדש ספרי "אוסף הגליונות על התורה ועל העבודה" ד' חלקים, {שנת תשס"ט, תש"ע, תשע"ה, תשע"ח}, וספר "באר היטב" מכמה שנים

בס"ד יצא לאור מחדש ספר "דברי תורה באר היטב תש"פ ושנים קודמים"

The new Sefer "Divrei Torah Baer Heitev 5780 and Previous Years" [English] is now in print.

יוצא לאור ע"י מכון בית צדיקים - שידלוב סטאשוב
A project of Cong. Tiferes Zvi - CHIZUK@PROTONMAIL.COM

לקבל גליון, בלה"ק ובנגליש "באר היטב", ושיעורים באידיש או ענגליש, וכן להקדיש גליון לזכות, לרפ"ש, לע"ג או לזכות את הרבים - אחב"י באלפי מקומות בעולם קע"ה כ"י, נא להתקשר להנ"ל, ידידכם נפתלי הירצל גאנצווייג

Contact us to dedicate etc. received by thousands globally!
In Loshon Hakodesh & English, worldwide & send in your friend's addresses to receive a.s.a.p. #908